

NOKUT
Postboks 578
1327 LYSAKER

Vår ref.: 21/08976-9

Dato: 7. mars 2023

Klage på vedtak om avslag på søknad om akkreditering av profesjonsstudium i psykologi

Vi viser til NOKUTs brev av 14. februar 2023 *Vedtak om avslag på søknad om akkreditering av master i Profesjonsstudium i psykologi ved Universitetet i Stavanger*. Vi vil med dette påklage NOKUTs vedtak.

I klagen ønsker vi å **bestride** følgende punkter i NOKUTs vedtak og utfyllende begrunnelse:

1. NOKUTs forståelse av kravet i Forskrift om nasjonal retningslinje for psykologutdanningen til praksis gjennom hele utdanningsløpet OG

NOKUTs forståelse av kravet i Forskrift for nasjonal retningslinje til praksiserfaring med ulike pasient- og brukergrupper OG

At NOKUT har lagt feil faktagrunnlag til grunn ved vurderingen av praksisomfanget gjennom hele studieløpet ved å unnlate å vektlegge endringene i emnene og praksiskontraktene som lå i vårt tilsva

2. NOKUTs manglende definisjon og feilaktige avgrensning av den psykologiske basaldisiplinen personlighetspsykologi og kompetansen som kreves på dette fagområdet

3. Vi vil også **belyse** følgende punkter som omhandler NOKUTs behandling av denne søknaden:

- NOKUTs akkrediteringsprosess og uttalte ambisjon om transparens og dialog
- NOKUTs saksbehandling og tidsbruk i forhold til god forvaltningsskikk
- NOKUTs tolkning av oppdraget fra regjering og Storting om å forestå akkreditering av studieprogram til gradene master i rettsvitenskap, cand. theol. og cand. psychol. for selvakkrediterende institusjoner

1. **Vedrørende omfang og organisering av praksis, SKF 3-1 (4), STF 2-1 (1), STF 2-2 (4),**

NOKUTs tilsynsrapport (3.3.4 Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur).

Forskrift om nasjonal retningslinje for psykologutdanning § 22:

«Studiemodellen er basert på at veiledet ferdighetstrening og intern og ekstern praksiserfaring med ulike pasient- og brukergrupper er integrert med undervisning i basalfag, anvendte fag og forskningsmetode gjennom hele utdanningsløpet.»

Universitetet må

- gi et bredere tilbud av praksis for ulike brukergrupper som beskrevet under punkt 3.3.4
- utvide omfanget av variert praksis med ulike pasienter og andre brukergrupper i ulike aldre gjennom hele studieforløpet (side 15)

Klagegrunnlag

Forskrift om nasjonal retningslinje for psykologutdanning § 23 regulerer omfanget av praksis til minimum 40 uker, fordelt på 20 uker hovedpraksis og 20 uker praksisstudier eller intern praksis. NOKUT har ikke hatt noe å bemerke til universitetets omfang og organisering av hovedpraksis på 20 uker eller til omfanget og kvaliteten på universitetets praksisavtaler, men har underkjent omfang og fordeling av annen praksis. UiS mener denne vurderingen er feil, ettersom kravene ikke har hjemmel i forskriftens formelle krav, er basert på

feil, selektiv og inkonsekvent anvendelse av paragrafene som regulerer praksis, og heller ikke baserer seg på informasjonen som UiS har gitt om praksisstudier i sin søknad og tilsvarebrev.

NOKUT legger til grunn for sitt vedtak at: «to dager praksis med hver av disse tre ulike gruppene [barn, voksne, eldre] ikke er **omfangsmessig** nok til å oppfylle kravet om erfaring med **ulike pasientgrupper** i de første årene av studiet. I tillegg kan komiteen ikke se hvordan observasjon på SFO kan gi erfaring med **pasienter**» (side 14). I denne vurderingen oppstilles det etter vårt skjønn strengere krav til UiS enn det forskriften om nasjonal retningslinje gir grunnlag for. For det første angir forskriften krav til praksis kun i form av antall uker, i tillegg til et overordnet krav om at «veiledet ferdighetstrening og intern og ekstern praksiserfaring med ulike pasient- og brukergrupper er integrert med undervisning i basalfag, anvendte fag og forskningsmetode gjennom hele utdanningsløpet». Dermed er **omfanget og fordelingen** av praksis i ulike deler av studiet ikke ytterligere detaljert spesifisert i forskriften. NOKUT har lagt til grunn en fortolkning av omfangskravet som innebærer at NOKUT selv har oppsatt et krav om **fordeling** av praksis som det ikke er dekning for i forskriften.

For det andre legger NOKUT i sitt vedtak til grunn at «pasient- og brukergrupper» for UiS sin del må forstås som «pasienter» tidlig i studieløpet. I forskrift om nasjonal retningslinje § 23 er riktignok «praksisstudiene» ensidig knyttet til «pasientkontakt», mens praksis i § 22 er omtalt som «intern og ekstern praksiserfaring med ulike pasient- og brukergrupper». Vi har lagt til grunn at forskriftens intensjon er at praksisstudiene skal gi studentene kontakt med ulike pasienter **og brukergrupper**. Dette synet støttes blant annet av forskriftens vektlegging av psykologens rolle i helsefremmende arbeid og forebygging, og i forarbeidet til forskriften. Det er vanskelig å se at det er en rimelig forutsetning for akkreditering at praksis tidlig i studieløpet kun kan være praksisstudier med **pasienter**, ettersom det å "få variert erfaring i arbeid med ulike alders- og målgrupper og psykologiske problemstillinger innenfor helse- og velferdstjenester på ulike nivåer" også krever annen aktivitet enn psykologfaglig arbeid med mennesker som formelt sett er definert som pasienter. Dette tydeliggjøres også gjennom regelanvendelsen i NOKUTs egen nasjonale evaluering av implementeringen av forskriften fra 2022, der en anerkjenner praksis med både pasienter **og med andre brukere av helse og velferdstjenester, inkludert elever**. Kravet om kontakt med «pasienter» i NOKUTs vedtak mener vi derfor er feil og inkonsekvent regelanvendelse.

I grunnlaget for vedtak ser NOKUT også ut til å legge til grunn at de seks dagene knyttet til emnet PPS150 er eneste praksis med brukere/pasienter i de første årene av studieløpet. Det ligger imidlertid elementer av intern og ekstern praksis i flere av emnene de første semestrene. Arbeidsformene som benyttes i emnet Psykologens rolleforståelse, etikk og psykologiens historie - PPS120 (2. semester) inkluderer simuleringstrening i terapeut- og pasientrollen. Videre, i innføringsemnet i biologisk psykologi, utviklingspsykologi og kognitiv psykologi, PPS140, benyttes kombinasjoner av forelesninger og seminarer som arbeidsform. Emnets teorier, empiri og metodiske tilnærminger vil belyses av praktiske case. Emnene er således en direkte forberedelse til emnet PPS150, der studentene vil møte de første brukerne/pasientene. Innholdet i praksiselementene PPS150 kan knyttes til innholdet i basalfagene i PPS140, som gir mulighet til å sørge for at praksisperiodene de første årene også er «integrert med undervisning i basalfag, anvendte fag og forskningsmetode». NOKUT har tilsynelatende heller ikke tatt hensyn til at studentene i semester 3 vil ha emnet PPS230, Observasjoner av samspill i barnehage og skole. Dette er et 5 studiepoengs emne der studentene skal ha ekstern praksis i skole og barnehage, som vil gi ytterligere praksiserfaring med pasienter og brukere. Kontraktene med kommunene som ble sendt NOKUT i tilsvaret, spesifiserer at kommunene legger til rette for observasjonspraksis og hospitering i barnehage og skole. Det er videre pasientkontakt, observasjonsøvelser og lab-øvelser i emnet PPS240. For eksempel er lab-øvelse 1 knyttet til kronisk smerte og smertepasienter. Det står eksplisitt skrevet: «Virtuell kontakt med pasienter og forsøkspersoner:

- a. Arbeid med screening- og vurderingsskjemaer i undersøkelsesprogrammet RedCap, som er internasjonalt etablert og brukt ved Stanford University og Harvard University.
- b. Intervjuteknikk og etiske aspekter ved inkludering av pasienter i forskningsstudier.»

Studentene vil også i emnet PPS310 få erfaring med brukere/pasienter gjennom prosjektet «Kognitive telemedisinske utredninger av eldre». I sum har vår studieplan altså «veiledet ferdighetstrening og intern og ekstern praksiserfaring med ulike pasient- og brukergrupper integrert med undervisning i basalfag, anvendte fag og forskningsmetode gjennom hele utdanningsløpet.» NOKUT har heller ikke vektlagt at vår studieplan har et helt semester mer internpraksis enn UiB og UiO p.t. senere i studiet, der studentene får praksiserfaring med ulike aldersgrupper.

Til slutt vil vi bemerke komiteens kommentar om at de “ikke [kan] se hvordan observasjon på SFO kan gi erfaring med pasienter» (side 14). For det første kan barn observeres med hell på SFO i en rekke forskjellige psykologfaglige sammenhenger, både med og uten pasientrettigheter. For det andre fremgår det tydelig av avtalene med kommunene at observasjonspraksisen gjelder barnehage og skole generelt. Videre krever forskriftens §22 «intern og ekstern praksiserfaring med ulike pasient- og brukergrupper [som] er integrert med undervisning i basalfag, anvendte fag og forskningsmetode gjennom hele utdanningsløpet.»

Praksisperiodene skal altså ikke bare være snevert klinisk rettet mot mennesker definert som pasienter, men også integreres med undervisning i parallelle basalfag, og dette skal skje innenfor ulike pasient- og brukergrupper. Vi mener at praksiselementene i våre studieplaner ivaretar denne helheten i forskriftens krav, og at den snevre kliniske tolkningen av krav til praksis som NOKUT legger til grunn undergraver integrasjonen som forskriften krever. Vi mener at NOKUT dermed har lagt snevre og selektive kriterier til grunn for sin vurdering av praksisfordeling tidlig i studieløpet, i stedet for å sørge for at de ulike praksisene ivaretar ulike deler av de overordnede praksiskravene i forskriften i en helhet.

Vi har med dette dokumentert at i tråd med forskriften § 22, vil studenter ved profesjonsstudiet ved UiS møte barn og unge, voksne og eldre gjennom «intern og ekstern praksiserfaring med ulike pasient- og brukergrupper [som] er integrert med undervisning i basalfag, anvendte fag og forskningsmetode gjennom hele utdanningsløpet. Dette skjer både gjennom ekstern praksis i semester 2 (PPS150) og 3 (PPS230) og gjennom intern praksis i semester 4 (PPS240) og 5 (PPS310). Det vil si at studentene treffer både pasient- og brukergrupper gjennom praksis som ivareta både §22 og §23 i forskriften i mer enn de 6 dagene NOKUT har regnet med (av krav om 20 uker totalt) allerede første og andre studieår. Vi mener i sum at NOKUT har unnlatt å vektlegge endringer av praksiselementene både i emnene og i praksiskontraktene i vårt tilsvarende, og dermed har lagt feil fakta til grunn for sin vurdering av praksisomfang tidlig i studieløpet.

Oppsummert mener vi at NOKUT har

- oppsatt et krav til praksisstudier tidlig i studieløpet som går utover det forskriften om nasjonal retningslinje gir grunnlag for
- anvendt reglene som omhandler praksis i forskrift om nasjonal retningslinje på feil, selektivt og inkonsekvent vis.
- lagt feil faktagrunnlag til grunn ved vurderingen av praksisomfanget gjennom hele studieløpet ved å unnlate å vektlegge endringene i emnene og praksiskontraktene som lå i vårt tilsvarende

Vårt standpunkt styrkes av en sammenlikning av publiserte studieplaner i UiO, UiB, UiT og NTNU som tyder på at det ikke finnes en omforent forståelse av begrepene «ulike bruker- og pasientgrupper», «gjennom hele studieløpet», og «arbeid med ulike alders- og målgrupper og psykologiske problemstillinger innenfor helse- og velferdstjenester på ulike nivåer.» De fire universitetene løser forskriftens ikke-spesifikke krav til omfang og organisering av praksis utenom hovedpraksis ulikt og med relativt stor variasjon. Om en forholder seg til publisert informasjon om studiene, ser en at dagens fire utdanninger alle har profesjonsforberedende undervisning fra og med første studieår, mens tidspunkt for oppstart av praksis varierer. Den profesjonsforberedende undervisningen tidlig i studieløpet inneholder blant annet praksisliknende elementer som rollespill og undervisning fra klinikere samt observasjonspraksis, blant annet i barnehage og SFO – det UiS underkjennes på. Det fremgår av planen for studiet ved UiT at studentene skal ha en uke observasjonspraksis i tredje semester og at øvrig praksis gjennomføres fra og med syvende semester. I informasjonen om studiet ved UiB kan en lese at studentene skal ha en ukes barnehagepraksis tredje semester og at øvrig praksis starter i femte semester. I informasjonen står det eksplisitt om tredje studieår at studentene møter sine første pasienter og skal anvende kunnskapen sin i praksis.

Vi erkjenner forskjellen mellom akkreditering og evaluering, men mener at vårt syn på punktet om omfang og organisering av praksis også styrkes av NOKUTs *Evaluering av implementeringen av RETHOS for studieprogrammene i psykologi (2022)*. NOKUTs evaluering har som formål å gjøre en «vurdering av etterlevelse mellom studieplaner og de nye retningslinjene.» Arbeidet ble ledet av førsteamanuensis Kristine Viddal, som også er nestleder i programkomiteen for psykologutdanning i RETHOS. Regelanvendelsen i akkrediteringsvurderinger basert på forskriften på den ene siden, og evalueringer av de eksisterende utdanningenes arbeid med implementering av forskriften på den andre, bør fremstå som likeverdig og konsekvent. I evalueringsrapporten slår evalueringskomiteen nettopp fast at «Forskriften angir praksis kun i form av antall uker». Evalueringskomiteens omtale av retningslinjenes krav til praksisstudier gjennom hele studiet inneholder således kun sporadiske og generelle omtaler av praksisstudier i de først årene av

utdanningene. Utover dette har evalueringskomiteen knapt gått inn i eller vurdert omfang og fordeling av praksisstudier de første studieårene. Nærmest kommer komiteen i sin omtale av praksis ved UiO: «Allerede i de profesjonsforberedende emnene, fra 1. til 4. semester, er det lagt vekt på samarbeid med fagfolk fra ulike felt hvor psykologer jobber som en integrert del av undervisningen, slik at kandidaten raskt får innblikk og kjennskap til psykologers arbeidssted. I løpet av 3. og 4. semester skal kandidaten være ved en praksisarena hvor denne får erfaring med evnekartlegging av skolebarn». Ved inspeksjon av UiOs studieplan og det vertikale forløpet av profesjonsforberedende emner fremgår det imidlertid at hovedtyngden av praksislignende undervisning de første semestrene gis i form av kontakt med kliniske psykologer, altså pasientkontakt "by proxy". Vi har antatt at evalueringen av RETHOS-implementeringen er retningsgivende for anvendelsen av forskriften for profesjonsstudiet i psykologi, herunder organisering av praksis, og ser med overraskelse på forskjellen i forskrifts-anvendelsen mellom evalueringen av BOTT-universitetene og behandlingen av vår akkrediteringssøknad.

2. Kompetanse og forskning innen personlighetspsykologi, SKF 3-2 (2), SKF 3-2 (3), STF 2-2 (6), STF 2-3 (1), STF 2-3 (5)

NOKUTs tilsynsrapport (3.3.6 Kobling til forsknings og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, 3.4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse og 3.4.5 Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid):

Universitetet må

- sørge for at det er kompetente og forskningsaktive veiledere for hovedoppgaven tilgjengelig innen personlighetspsykologi (3.3.6, side 17)
- oppfylle kravene til forskningskompetanse i fagmiljø som omtalt i punkt 3.4.1 (3.3.6, side 17)
- ansette minst en person med førstestillingskompetanse innen personlighetspsykologi (3.4.1, side 24)
- sørge for dokumenterte forskningsresultater innen personlighetspsykologi (3.4.5, side 29)

Klagegrunnlag

Vi vil klage på to forhold ved NOKUTs vurderinger.

- Feilaktig anvendelse av kriterier ved vurdering av fagmiljø og forskning innen personlighetspsykologi
- Usaklig forskjellsbehandling mellom UiA og UiS sine akkrediteringssøknader

Feilaktig anvendelse av kriterier ved vurdering av fagmiljø og forskning innen personlighetspsykologi

Dette punktet tar utgangspunkt i NOKUTs konklusjon omkring fagmiljøet på UiS innen personlighetspsykologi som finnes kommentert flere steder i rapporten. Om personlighetspsykologikompetansen ved UiS legger NOKUT til grunn at: «Imidlertid mangler de fortsatt spisskompetanse og forskningsaktivitet i personlighetspsykologi, som er et sentralt felt for dette studiet» (side 6). NOKUT legger med dette til grunn de 4 "må" punktene over, som har det til felles at vi må ansette en person med "..førstestillingskompetanse innen personlighetspsykologi", og med dette vil de andre punktene også løses gitt at denne personen har tilstrekkelig omfang og kvalitet på sin forskning innen temaet personlighetspsykologi.

Denne påståtte mangelen innen personlighetspsykologi ble påtalt i første rapport fra NOKUT, og UiS ga som tilsvarende svar at vi hadde nyansert, samt fagfolk det ikke var tatt hensyn til som dekket dette feltet. I sin respons på dette valgte NOKUT å underkjenne de fagfolkene UiS holdt fram som kompetente innen personlighetspsykologi og den forskningen som lå til grunn. Vi mener denne underkjennelsen bygger på at NOKUT har anvendt en feilaktig avgrensning av "personlighetspsykologi"- en avgrensning som er for snever. UiS har anvendt American Psychological Association (APA) sin anerkjente definisjon av «personlighetspsykologi» når vi har demonstrert at vårt fagmiljø har en omfattende forskning og kompetanse på denne tematikken. Vi tar utgangspunkt i følgende definisjoner av personlighetspsykologi:

Personality psychology (<https://dictionary.apa.org/personality-psychology>)

*“The branch of psychology that systematically investigates the **nature and definition of personality as well as its development, its structure and trait constructs, its dynamic processes, its***

variations (with emphasis on enduring and stable individual differences), and its maladaptive forms (i.e., personality disorders). The field rests on a long history of theoretical formulation (e.g., trait theories, psychoanalytic theories, role theories, learning theories, type theories) that has aimed to synthesize cognitive, emotional, motivational, developmental, and social elements of human individuality into integrative frameworks for making sense of the individual human life. It has also developed numerous tests and assessments to measure and understand aspects of personality.”

APA sin definisjon er meget anerkjent, om ikke styrende for fagfeltet. I henhold til APA sin definisjon har vi listet 5 kollegaer med til sammen 42 publiseringer i anerkjente, internasjonale tidsskrift hvorav 26% av disse er publisert i nivå 2 tidsskrift (11 stk.). Disse 5 utgjør til sammen 4 fulle årsverk. For en presentasjon av UiS sitt fagmiljø i personlighetspsykologi vises til vedlegg 1 til klagen: *Fagmiljøet i personlighetspsykologi, basert på American Psychological Association (APA) sin definisjon.*

Videre har NOKUT har lagt til grunn følgende på side 22:

"...UiS mener videre at komiteen har oversett kompetanse innen personlighetspsykologi hos to av de ansatte. Som understøttelse for sitt syn at det er kompetanse innen personlighetspsykologi som er oversett viser UIS til en liste med arbeider som strekker seg fra 1993 til 2015, med en hovedvekt av arbeider mellom 2003 og 2011. For å vurdere om fagmiljøet har oppdatert kompetanse har komiteen først og fremst vurdert arbeider de siste fem år før søknadstidspunktet, i tråd med veiledningen fra NOKUT om hvilket materiale som skal være med i søknad."

Denne vurderingen bryter med et sentralt premiss i NOKUTs søkerveiledning. Gausel, Erga, Caravita, Bru og Mathisen har alle forsket og publisert på tema som faller inn under APA sin definisjon av personlighetspsykologi. For Bru og Mathisens del er publikasjonene i personlighetspsykologi eldre enn fem år fra søknadstidspunktet, men begge er høyt kompetente fagfolk som kan undervise og veilede i personlighetspsykologi. Vi viser til fotnote 12 i NOKUTs søkerveiledning for akkreditering (s.26): «Bidrag eldre enn fem år kan tas med dersom de er særlig relevante".

Det må anses som "særlig relevante" bidrag fra våre fagfolk dersom det er snakk om aktive forskere med høy kompetanse som har en faglig bakgrunn som også innbefatter personlighetspsykologi. I vårt tilfelle dreier det seg om en professor i psykologi og to professorer i pedagogisk psykologi som NOKUT ikke anerkjente som kompetente innen personlighetspsykologi fordi forskningen var mer enn fem år gammel og/eller angivelig ikke omhandlet personlighet (vi utdyper dette senere). Med tanke på punkt 3.3.6 "Kobling til forsknings og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid", tenker vi det opplagt er "særlig relevant" at vi har aktivt forskende professorer som kan veilede studenter hvis de har en forskningsportefølje som omhandler personlighetspsykologi. Disse fagfolkene kan veilede og undervise. Vi mener generelt at en forskningsportefølje som er eldre enn fem år innen dette temaet er særlig relevant dersom det dreier seg om forskningsaktive professorer som er generelt oppdatert på psykologifaget.

Dette er momenter som NOKUT burde ha vurdert på selvstendig grunnlag da det ble konkludert etter UiS' tilsvare. I tillegg har NOKUT vurdert søknaden fra UiS etter langt strengere kriterier enn søknaden fra UiA med tanke på «sentrale» deler av studiet.

Usaklig forskjellsbehandling mellom UiA og UiS sine akkrediteringssøknader

NOKUT har usaklig forskjellsbehandlet UiS og UiA gjennom å ha lagt strengere kriterier til grunn i vurderingen av forskning og miljøer knyttet til "sentrale deler" av studiet for UiS enn for UiA.

I behandlingen av akkrediteringssøknad fra UiA har NOKUT lagt følgende til grunn for vurderingen av hva som er studiets «sentrale» deler (Tilsynsrapport Profesjonsutdanning i psykologi Universitetet i Agder, side 28):

*«Hva som inngår i de sentrale delene, har komiteen vurdert som tilsvarende de som er beskrevet i de nasjonale retningslinjene for psykologutdanning, nemlig.. psykologiske basaldisipliner og deres anvendelsesområder (nærmere bestemt hhv (5) biologisk psykologi, (6) utviklingspsykologi, (7) **personlighetspsykologi**, (8) kognitiv psykologi og (9) **sosialpsykologi**), ...*

...De nasjonale retningslinjene skiller ikke mellom ulike grader av sentralitet. Komiteen er imidlertid av den oppfatning at psykologiske basaldisipliner (emnene 5–9 over) samt behandling og helsefremming/forebygging (emnene 10–12 over) kan ansees som mer sentrale i utdanningen og senere yrkesutøvelse enn de øvrige emnene.»

Komiteen legger altså til grunn samme krav til personlighetspsykologi og sosialpsykologi, begge er «sentrale» deler og «mer sentrale i utdanningen og senere yrkesutøvelse enn de øvrige emnene.». Dette må innebære at sosialpsykologi og personlighetspsykologi må vurderes like strengt og grundig. Dette er imidlertid ikke tilfelle. NOKUT har lagt til grunn en langt mer fleksibel vurdering av UiAs fagmiljø innen sosialpsykologi enn UiS' miljø innen personlighetspsykologi.

Om sosialpsykologi ved UIA skriver NOKUTs komite:

«Sosialpsykologi: Her finnes det noe forskning, og på varierte tema tilknyttet sosialpsykologi. Samlet sett vurderer komiteen at dette er tilstrekkelig»

Dette er ikke kommentert flere steder i NOKUTs rapport. Basert på APA sin anerkjente definisjon av sosialpsykologi (<https://dictionary.apa.org/social-psychology>), har vi selvstendig vurdert UiA sitt fagmiljø i sosialpsykologi ut ifra deres formelle kompetanse og forskningsproduksjon.

Gjennomgangen viser at ifølge APA sin definisjon av sosialpsykologi har ikke UiA et fagmiljø som går rett inn i kjernen av sosialpsykologi. Snarere tangerer forskningen sosialpsykologiske temaer. Siden NOKUT har akseptert dette som godt nok, forventer vi at de ikke legger listen høyere for UiS med tanke på personlighetspsykologi. Det er med dette utgangspunktet - av NOKUTs forståelse av fagmiljø og «fag» - at vi mener UiS har blitt klart forskjellsbehandlet i forhold til UiA med tanke på disse «mer sentrale» basaldisiplinene.

Oppsummert mener vi at NOKUT har

- forskjellsbehandlet UiA og UiS i vurdering av kompetansegrunnlag i likeverdige sentrale deler av studiet
- underkjent UiS sitt fagmiljø og forskning innen personlighetspsykologi på feilaktig grunnlag

3. NOKUTs behandling av søknaden; om åpenhet og dialog

NOKUT legger vekt på dialog og åpenhet i sine akkrediteringsprosesser. Dette var sist understreket av tilsynsdirektøren i et [tilsvar](#) til universitetsdirektøren i UiA og hennes [kritikk](#) av akkrediteringsprosessen. Det har hersket stor usikkerhet omkring akkrediteringsprosessen siden institusjonene fikk anledning til å søke NOKUT om akkreditering av studieprogram til gradene master i rettsvitenskap, cand. psychol. og cand. theol. Institusjonene har vært usikre på hvilken prosess NOKUT ville legge opp til, og hvilke føringer for prosessen som eventuelt kom fra departementet. Vi forventet at NOKUT ville basere sitt arbeid på tillit og ta hensyn til at institusjonene er selvakkrediterende, ved å prioritere en dialogbasert prosess med åpenhet om en saksbehandling som utforsket forskriftsverkets muligheter og tolkningsrom. Riktignok ble det arrangert et søkerseminar, og søkerinstitusjonene fikk anledning til å sende supplerende dokumentasjon i løpet av NOKUTs saksbehandling. Prosessen ble imidlertid preget av at NOKUT holdt fast ved forskriftsverkets begrensninger, og vi opplevde den ikke som dialogbasert.

NOKUTs behandlingstid har vært uforholdsmessig lang og uforutsigbar. Universitetet søkte NOKUT om akkreditering av profesjonsstudium i psykologi og master i rettsvitenskap 15. oktober 2021. UiS har hatt følgende kommunikasjon med NOKUT angående akkrediteringssøknaden for profesjonsstudiet i psykologi:

- 27. oktober 2021, brev fra NOKUT, orientering om forventet lengre saksbehandlingstid
- 12. november 2021, brev fra NOKUT om forslag til sakkyndige
- 15. november 2021, brev fra NOKUT, spørsmål til tall i fagmiljøtabellen
- 18. november 2021, svar fra UiS, spørsmål til tall i fagmiljøtabellen
- 23. februar 2022, brev fra NOKUT om utvidet sakkyndig komité
- 4. mars 2022, brev fra NOKUT, forespørsel om supplerende dokumentasjon
- 21. april 2022, brev fra UiS, forespørsel om forventet saksbehandlingstid
- 28. april 2022, brev fra NOKUT, svar på forespørsel om forventet saksbehandlingstid der NOKUT svarer at de har som ambisjon å sende utkast til rapport i juni 2022

- 30. juni 2022, epost fra NOKUT, fremgang for saksbehandling, der UiS informeres om at utkast til rapport ikke vil foreligge før etter sommerferien
- 30. juni 2022, epost fra UiS, framdrift for handteringa av akkrediteringssøknad, UiS ber om presisering om forventa dato eller veke
- 1. juli 2022, svar fra NOKUT, kan ikke gi noe presist løfte om når rapportutkastet vil bli sendt ut
- 29. august 2022, svar fra NOKUT med oppdatering om at de ikke kan gi løfter, men at prosess med kvalitetssikring av rapporten vil ta omtrent to uker.
- 14. september 2022, epost fra NOKUT om at prosessen tar lengre tid enn først planlagt
- 6. oktober 2022, epost fra NOKUT om at UIA har fått sitt rapportutkast
- 4. november 2022, brev fra NOKUT, oversendelse av utkast til rapport
- 28. november 2022, brev fra UiS, tilsvaret til utkast til rapport
- 9. desember 2022, brev fra UiS, ettersending til tilsvaret
- 14. februar 2023, brev fra NOKUT, vedtak om avslag på søknad

I tillegg kommer mange telefonsamtaler og muntlige purringer fra universitetets ledelse.

Med respekt for at også NOKUT var satt i et nytt og uprøvd saksbehandlingslandskap i dette tilfellet, har vi ved UiS opplevd prosessen som uforutsigbar og langtekkelig. NOKUT kunne lagt opp denne prosessen annerledes og betydelig mer effektivt ved å basere prosessen på dialog og åpenhet om selve søknaden og ikke bare administrative beskjeder slik vi har gjengitt her. NOKUTs tilsynsdirektør har kommunisert at en eventuell ny søknad fra UiS ikke vil kunne behandles «før tentativt i 2024», uten at vi er gjort kjent med at det er fattet vedtak i NOKUT om karantene.

Etter nærmere halvannet år behandling i NOKUT står vi igjen med et forslag til et seksårig studieprogram og studieplan som NOKUT hevder har avvik på to punkter, organisering av praksis og kompetanse i personlighetspsykologi. I det store bildet for et seksårig studium og et omfangsrikt fagmiljø framstår dette i verste fall som bagatellmessige mangler som burde vært løst i åpenhet og dialog mellom NOKUT og UiS, og ikke vært gjenstand for nye negative vedtak etter lukket og langvarig saksbehandling. En slik dialog ville med nødvendighet medført innsikt i og forpliktende enighet om de spesifikke fortolkningene av forskriftsverkets kriterier som NOKUT legger til grunn. I stedet opplever vi en saksbehandling som mangler dialog og som tar så lang tid at det bryter med god forvaltningsskikk.

Det er selvsagt i institusjonenes interesse at studieprogrammene er av god kvalitet og nasjonalt anerkjent som dette av NOKUT og øvrige aktører. Selv om vi mener at kompetansen i personlighetspsykologi er tilstrekkelig til å starte opp studieprogrammet, sier vi oss enige i at fagmiljøet i personlighetspsykologi **bør** styrkes – slik alle miljøer godt kan styrkes selv om de er beredt til å starte opp sin del av en profesjonsutdanning – og det vil selvsagt være en prioritert oppgave å styrke miljøet i god tid før studentene møter til undervisning i temaet. Vi sier oss også enige i at praksis er en helt avgjørende viktig del av studieprogrammet, og derfor må være gjenstand for konstant oppfølging og utviklingsarbeid. Oppfølging og utvikling av praksis er en sentral del av universitetets kvalitetsarbeid i samarbeid mellom studenter, praksissted og fakultet. Med enkle midler kunne NOKUT og UiS i dialog lett etablert en felles og solid forståelse av hvilke spesifikke krav som skal være gjeldende og til hvilken tid.

Vi har påpekt over at vurderingene om organiseringen av praksis og kompetansen i personlighetspsykologi som NOKUT legger til grunn for sitt vedtak framstår som svakt begrunnet. NOKUT vektlegger i sin kommunikasjon til institusjonene at det er NOKUT selv som er ansvarlig beslutningstaker og at de sakkyndige komiteene kun fremmer innstilling. Vi savner dokumentasjon på at NOKUT gjør selvstendige vurderinger og utøver selvstendig skjønn i beslutninger som for UiS framstår som uklare og svakt begrunnet.

Vi mener at NOKUT har

- lagt opp til en lukket og ekskluderende prosess som bryter med regler for god forvaltningsskikk
- lagt uklare kriterier og avgrensinger til grunn for sitt vedtak og unnlatt å overprøve feil i beslutningsgrunnlaget, jf. fvl § 25
- brukt og fortsatt gir uttrykk for å ville bruke urimelig lang tid for å komme i mål med akkrediteringsprosessen, jf. fvl § 11a

Konklusjon

Universitetet i Stavanger mener det foreligger saksbehandlingsfeil som har virket bestemmende på innholdet i NOKUTs vedtak, jf. fvl § 41. UiS mener at NOKUT har fattet et vedtak om å ikke akkreditere profesjonsstudium i psykologi på feilaktig grunnlag. I klagen har vi påpekt at NOKUTs vedtak bygger på feil beslutningsgrunnlag både hva gjelder omfang og organisering av praksis og hva gjelder kompetansen til fagmiljøet i personlighetspsykologi. Vi ber derfor om at vedtaket omgjøres.

Oppsummert mener vi at NOKUT har

- oppsatt et krav til praksisstudier tidlig i studieløpet som går utover det forskriften om nasjonal retningslinje gir grunnlag for
- anvendt reglene som omhandler praksis i forskrift om nasjonal retningslinje på feil, selektivt og inkonsekvent vis.
- lagt feil faktagrunnlag til grunn ved vurderingen av praksisomfanget gjennom hele studieløpet ved å unnlate å vektlegge endringene i emnene og praksiskontraktene som lå i vårt tilsvare
- forskjellsbehandlet UiA og UiS i vurdering av kompetansegrunnlag i likeverdige sentrale deler av studiet
- underkjent UiS sitt fagmiljø og forskning innen personlighetspsykologi på feilaktig grunnlag

Med vennlig hilsen

Klaus Mohn
rektor

Vedlegg 1: *Fagmiljøet i personlighetspsykologi, basert på American Psychological Association (APA) sin definisjon.*

Saksbehandlere: Sandra Støylen Ellefsen, tlf. 51 83 37 84
Kolbjørn Kallestén Brønnick, tlf. 95 93 47 38
Kristofer Rossmann Henrichsen, tlf. 51 83 30 10

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer